

Üniversiteye verilen tasarım gözetimi ve kontrolü hizmetinde KDV ve Gelir Vergisi tevkifatı

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	E-39044742-130[Özelge]-1125951
Tarih	04.10.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunlar KDV-ÖTV Grup Müdürlüğü

Sayı : E-39044742-130[Özelge]-1125951

04.10.2022

Konu : Üniversiteye verilen tasarım gözetimi ve kontrolü hizmetinde KDV ve Gelir Vergisi tevkifatı

İlgi : ... tarihli ve ... evrak kayıt numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; müşavirlik ve danışmanlık faaliyeti ile iştigal ettiğiniz, ... Üniversitesi tarafından inşa edilecek yapıya ilişkin düzenlenen hizmet sözleşmesinde tasarım gözetmeni olarak faaliyette bulunulacağı belirtilerek ... Üniversitesi tarafından adınıza yapılacak ödemelerin vergilendirilmesi ve belge düzeni hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde; *"Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.*

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır.

..." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, tevkifat yapmakla yükümlü olanlar ve tevkifata konu ödemeler sayılmış ve aynı fıkranın (2) numaralı bendinin (b) alt bendinde, 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla belirlenen serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, mühendislik ve danışmanlık hizmetleri faaliyetinin sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanması, ticari mahiyette olmaması ve işlerin bir işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması halinde, serbest meslek faaliyeti olarak kabul edilmesi ve serbest meslek kazancına ilişkin hükümler çerçevesinde vergiye tabi tutulması gerekmektedir.

... Üniversitesi ile düzenlenen Özel Binalar Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmet Sözleşmesi Tasarısının incelenmesinden, İdareye ait arsa/arazi üzerindeki inşaat alanına sahip yapının, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliğinde sayılan konulara uygunluğunun kontrol edilmesi ve şartnamesinde belirtildiği şekilde tasarım gözetimi ve kontrolünün yapılması şeklinde hizmet verileceği anlaşılmaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, ... Üniversitesi ile aranızda düzenlenen hizmet sözleşmesi tasarısı hükümleri çerçevesinde vereceğiniz tasarım gözetimi ve kontrol hizmetlerinin, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanması ve işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabınıza yapılacak olması nedeniyle serbest meslek kazancı olarak değerlendirilmesi ve ... tarafınıza yapılacak ödemeler üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2-b) bendi uyarınca %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 172 nci maddesi ile serbest meslek erbabına defter tutma mecburiyeti getirilmiş, anılan Kanunun 210 uncu maddesinde serbest meslek erbabının serbest meslek kazanç defteri tutacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, 213 sayılı Kanunun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların, mezkûr Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde düzenlenen veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilen yetkiye dayanılarak düzenlenmesi uygun bulunan belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, 213 sayılı Kanunun 236 ncı maddesinde, serbest meslek erbabının mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşterinin de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetinde olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre somut durumda, ... Üniversitesi ile aranızda düzenlenen hizmet sözleşmesi tasarısı hükümleri çerçevesinde verdiğiniz tasarım gözetimi ve kontrol hizmetleri serbest meslek faaliyeti olarak değerlendirildiğinden, söz konusu faaliyetinize ilişkin olarak serbest meslek kazanç defteri tutulması ve her türlü tahsilat için serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 17/12/2017 tarih ve 30273 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Defter-Beyan Sisteminin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Mezkur Tebliğde; *"Serbest meslek erbabı, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin kayıtlarının elektronik ortamda tutulması, bu mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların defterlerinin bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulması ve saklanması, vergi beyannamesi, bildirim ve dilekçelerin elektronik ortamda verilebilmesi ile elektronik ortamda belge düzenlenebilmesi amacıyla geliştirilen Defter-Beyan Sistemi bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır."* ifadelerine yer verilmiştir.

Buna göre, Defter-Beyan Sistemi kapsamında olmanız ve 486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği hükümlerine göre Sistemi kullanmanız gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- 9/1 inci maddesinde, mükellefin Türkiye içinde ikametgahının, işyerinin, kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Hazine ve Maliye Bakanlığının, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabileceği

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin; (I/C-2.1.3.1.) bölümünde kısmi tevkifatın mahiyeti ve tevkifat uygulayacak alıcılar, (I/C-2.1.3.2.) bölümünde kısmi tevkifat uygulanacak hizmetler ve (I/C-2.1.3.3.)

bölümünde kısmi tevkifat uygulanacak teslimler sayılmış olup, anılan Tebliğin;

- (I/C-2.1.3.1.) bölümünde;

"...

Kısmi tevkifat uygulaması kapsamında KDV tevkifatı yapmak üzere sorumlu tutulabilecekler aşağıda iki grup halinde sayılmış olup, tevkifat uygulaması kapsamındaki her bir işlem bazında tevkifat yapması gerekenler, söz konusu gruptan birine veya ikisine veyahut söz konusu gruplar kapsamında olan bazı sorumlulara atıf yapılmak suretiyle Tebliğin ilgili bölümlerinde belirtilmektedir.

a) KDV mükellefleri (sadece sorumlu sıfatıyla KDV ödeyenler bu kapsama dahil değildir)

b) Belirlenmiş alıcılar (KDV mükellefi olsun olmasın):

- 5018 sayılı Kanuna ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri ve bunların teşkil ettikleri birlikler, belediyelerin teşkil ettikleri birlikler ile köylere hizmet götürme birlikleri,

...",

- (I/C-2.1.3.2.2.1.) bölümünde; "Tebliğin (I/C-2.1.3.1/b) ayırımında sayılanlara karşı ifa edilen etüt, plan-proje, danışmanlık, denetim ve benzeri hizmetlerde alıcılar tarafından (9/10) oranında KDV tevkifatı uygulanır."

- (I/C-2.1.3.2.2.2.) bölümünde;

"Bu bölüm kapsamına;

- Piyasa etüt-araştırma,

- Ekspertiz,

- Plan-proje,

- Teknik, ekonomik, mali ve hukuki alanda sunulan danışmanlık, müşavirlik, denetim

ve benzeri hizmetler girmektedir.

Yapım işlerinden bağımsız ve ayrı olarak verilen mimarlık, mühendislik, etüt, plan, proje, harita (kadastral harita dahil), kadastro, imar uygulama, her ölçekte imar planı hazırlama ve benzeri hizmetler bu bölüm kapsamında değerlendirilir.

..."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, tarafınızca mezkur Tebliğin (I/C-2.1.3.1/b) ayırımında sayılan ve 5018 sayılı Kanuna ekli cetvellerde yer alan idareler arasında bulunan ... Üniversitesine yapım işinden bağımsız ve ayrı olarak verilen tasarım gözetimi ve kontrolü hizmeti KDV Genel Uygulama Tebliğinin (I/C-2.1.3.2.2) kapsamında değerlendirilerek verilen hizmete ilişkin düzenlenecek serbest meslek makbuzunda hesaplanan KDV üzerinden (9/10) oranında tevkifat uygulanması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026